

32004L0067

L 127/92

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE

29.4.2004

SMĚRNICE RADY 2004/67/ES
ze dne 26. dubna 2004
o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu
(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 100 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Zemní plyn (dále jen „plyn“) se stává stále významnější součástí v dodávkách energie ve Společenství, a jak je uvedeno v zelené knize „Směrem k evropské strategii pro zásobování energií“, očekává se, že Evropská unie bude z dlouhodobého hlediska stále více závislá na plynu dováženém se zdrojů mimo Evropskou unii.
- (2) V souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 98/30/ES ze dne 22. června 1998 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem ⁽⁴⁾ a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/55/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 98/30/ES ⁽⁵⁾ je trh s plynem v rámci Společenství postupně liberalizován. V důsledku toho by v souvislosti s bezpečností dodávek mohly jakékoli těžkosti vedoucí ke snížení dodávek způsobit vážné narušení hospodářské činnosti Společenství. Z toho důvodu existuje stále větší potřeba zajistit bezpečnost dodávek plynu.
- (3) Dotvoření vnitřního trhu s plynem nezbytně vyžaduje minimální společný přístup k bezpečnosti dodávek, především prostřednictvím transparentní a nediskriminující politiky v otázkách bezpečnosti dodávek, které budou slučitelné s požadavky takového trhu, aby se zabránilo jeho narušení. Jasně vymezení postavení a odpovědnosti všech účastníků trhu má tedy zásadní význam pro zajištění bezpečnosti dodávek plynu a řádné fungování vnitřního trhu.

- (4) Povinnosti spojené s bezpečností dodávek uložené firmám by neměly být na překážku řádnému fungování vnitřního trhu a neměly by představovat neodůvodněnou a nepřiměřenou zátěž pro účastníky trhu s plynem, včetně nových subjektů vstupujících na trh a malých účastníků trhu.
- (5) S ohledem na rostoucí trh s plynem ve Společenství je důležité, aby byla udržována bezpečnost dodávek plynu, zejména ve vztahu k domácnostem.
- (6) Průmysl a případně členské státy mohou vybírat z mnoha nástrojů ke splnění povinností spojených s bezpečností dodávek. Dvoustranné dohody mezi členskými státy by mohly být jedním z prostředků, jak přispět k dosažení minimálních standardů bezpečnosti dodávek, s náležitým zřetelem na Smlouvu a sekundární právo, zejména čl. 3 odst. 2 směrnice 2003/55/ES.
- (7) Indikativní minimální cíle pro skladování plynu by mohly být stanoveny na vnitrostátní úrovni nebo odvětvím průmyslu. Má se za to, že by tím neměly vznikat žádné další investiční závazky.
- (8) S ohledem na význam bezpečnosti dodávek plynu, zejména na základě dlouhodobých smluv, by Komise měla na základě zpráv předložených členskými státy sledovat vývoj na trhu s plynem.
- (9) Aby byla uspokojena rostoucí poptávka po plynu a dosáhlo se diverzifikace dodávek plynu jako podmínky pro hospodářskou soutěž na vnitřním trhu s plynem, musí Společenství v průběhu nadcházejících desetiletí mobilizovat další výrazné objemy plynu, jejichž většina bude pocházet ze vzdálených zdrojů a bude přepravována na dlouhé vzdálenosti.
- (10) Společenství má spolu s tranzitními zeměmi a zeměmi dodávajícími plyn zásadní společný zájem na zajištění pokračujících investic do infrastruktury pro dodávky plynu.
- (11) Dlouhodobé smlouvy plnily velmi důležitou úlohu při zajišťování dodávek plynu pro Evropu a bude tomu tak i nadále. Současná úroveň smluv je na úrovni Společenství dostatečná a očekává se, že tyto smlouvy budou i nadále výrazně přispívat k celkovým dodávkám plynu, pokud budou podniky nadále začleňovat tyto smlouvy do svého celkového portfolia smluv o dodávkách.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 331 E, 31.12.2002, s. 262.

⁽²⁾ Úř. věst. C 133, 6.6.2003, s. 16.

⁽³⁾ Stanovisko dosud nezveřejněné v Úředním věstníku.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 204, 21.7.1998, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 57.

(12) Značného pokroku bylo dosaženo při rozvoji platform likvidního obchodování a prostřednictvím programů uvolňování plynu na vnitrostátní úrovni. Očekává se, že tato tendence bude pokračovat.

(13) Zavedení skutečné solidarity mezi členskými státy v závažných stavech nouze v souvislosti s dodávkami má zásadní význam, který se ještě zvětšuje s rostoucí vzájemnou závislostí členských států v otázkách bezpečnosti dodávek.

(14) Svrchovaná práva členských států týkající se jejich vlastních přírodních zdrojů nejsou touto směrnicí dotčena.

(15) Měla by být založena koordinační skupina pro otázky plynu, která by na úrovni Společenství usnadňovala koordinaci opatření v oblasti bezpečnosti dodávek v případě vážného narušení dodávek a která by také mohla napomáhat členským státům při koordinaci opatření přijímaných na vnitrostátní úrovni. Dále by mohla zajišťovat pravidelnou výměnu informací o bezpečnosti dodávek plynu a zvažovat významná hlediska, která souvisejí se závažným narušením dodávek.

(16) Členské státy by měly přijmout a zveřejnit vnitrostátní předpisy pro stav nouze.

(17) Tato směrnice stanoví pravidla použitelná v případě závažného narušení dodávek. Předvídatelná délka takového narušení dodávek by měla pokrývat významné období přinejmenším osmi týdny.

(18) Pokud jde o řešení závažného narušení dodávek, měla by tato směrnice stanovit mechanismus založený na třech fázích. První fáze by zahrнула reakce odvětví na narušení dodávek; pokud toto nebude dostatečné, měly by členské státy přijmout opatření s cílem vyřešit narušení dodávek. Pouze pokud by opatření přijatá v rámci první a druhé fáze selhala, měla by být přijata vhodná opatření na úrovni Společenství.

(19) Jelikož cíle této směrnice, totiž zajistit odpovídající úroveň bezpečnosti dodávek plynu, zejména v případě vážného narušení dodávek, a zároveň přispět k řádnému fungování vnitřního trhu s plynem, nemůže být za všech okolností uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, zejména s ohledem na rostoucí vzájemnou závislost členských států ohledně bezpečnosti dodávek plynu, a proto jej může být z důvodů rozsahu a účinků navrhované činnosti lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Účel

Tato směrnice zavádí opatření na zajištění odpovídající úrovně bezpečnosti dodávek plynu. Tato opatření rovněž přispívají k řádnému fungování vnitřního trhu s plynem. Zavádí společný rámec, ve kterém členské státy definují obecné, transparentní a nediskriminující politiky v oblasti bezpečnosti dodávek, slučitelné s požadavky vnitřního trhu s plynem zaměřeného na hospodářskou soutěž; vyjasňuje obecné postavení a odpovědnost různých účastníků trhu a uplatňuje konkrétní nediskriminující postupy pro bezpečnost dodávek plynu.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

1. „dlouhodobou smlouvou na dodávku plynu“ smlouva na dodávku plynu uzavřená na dobu více než deseti let;
2. „závažným narušením dodávek“ situace, kdy by Společenství hrozila ztráta více než 20 % jeho dodávek plynu ze třetích zemí a není pravděpodobné, že by tato situace na úrovni Společenství mohla být dostatečně zvládnuta pomocí vnitrostátních opatření.

Článek 3

Politiky v oblasti bezpečnosti dodávek plynu

1. Členské státy při zavádění svých obecných politik v oblasti zajišťování odpovídající úrovně bezpečnosti dodávek plynu stanoví postavení a odpovědnost různých účastníků trhu s plynem při naplňování těchto politik a určují přiměřené minimální standardy pro bezpečnost dodávek, které musí účastníci trhu s plynem v dotyčném členském státě splňovat. Tyto standardy jsou uplatňovány nediskriminujícím a transparentním způsobem a jsou zveřejněny.

2. Členské státy přijmou vhodné předpisy, aby opatření stanovená v této směrnici nepředstavovala neodůvodněnou a nepřiměřenou zátěž pro účastníky trhu s plynem a aby byla v souladu s požadavky vnitřního trhu s plynem zaměřeného na hospodářskou soutěž.

3. Demonstrativní výčet nástrojů pro zajištění bezpečnosti dodávek plynu je uveden v příloze.

Článek 4

Bezpečnost dodávek pro některé zákazníky

1. Členské státy zajistí, aby dodávky pro domácnosti na jejich území byly v přiměřeném rozsahu chráněny, alespoň v případě

- a) částečného narušení vnitrostátních dodávek plynu na dobu, kterou členský stát stanoví s ohledem na vnitrostátní podmínky;
- b) mimořádně nízkých teplot v průběhu vnitrostátně stanoveného období poptávkových špiček;
- c) období výjimečně vysoké poptávky po plynu v průběhu nejchladnějších období, ke kterým dochází podle statistik každých 20 let.

Tato kritéria jsou v této směrnici uváděna jako „standards bezpečnosti dodávek“.

2. Členské státy mohou rozšířit oblast působnosti odstavce 1 zejména na malé a střední podniky a další zákazníky, kteří nemohou přesunout svou spotřebu plynu na jiné zdroje energie, včetně opatření na bezpečnost svého vnitrostátního elektrického systému, pokud je závislý na dodávkách plynu.

3. Demonstrativní výčet v příloze uvádí příklady nástrojů, které mohou být využity pro dosažení standardů bezpečnosti dodávek.

4. Členské státy mohou s náležitým zřetelem na geologické podmínky svého území a na ekonomickou a technickou proveditelnost rovněž přijmout nezbytná opatření, aby zařízení na skladování plynu umístěná na jejich území přispívala ve vhodné míře k dosažení standardů bezpečnosti dodávek.

5. Pokud je k dispozici odpovídající úroveň vzájemného propojení, může členský stát přijmout vhodná opatření ve spolupráci s jiným členským státem, včetně dvoustranných dohod, s cílem dosáhnout standardů bezpečnosti dodávek s použitím zařízení na skladování plynu umístěných na území tohoto jiného členského státu. Tato opatření, zejména dvoustranné dohody, nesmějí narušit řádné fungování vnitřního trhu s plynem.

6. Členské státy mohou stanovit nebo požadovat po průmyslovém odvětví, aby stanovilo, indikativní minimální cíle pro možný budoucí podíl zásobníků umístěných buď uvnitř, nebo vně území tohoto členského státu, na bezpečnosti dodávek. Tyto cíle se zveřejní.

Článek 5

Podávání zpráv

1. Ve zprávě zveřejněné členským státem podle článku 5 směrnice 2003/55/ES posoudí členské státy také

- a) dopad opatření přijatých podle článku 3 a 4 na hospodářskou soutěž u všech účastníků trhu s plynem;
- b) úrovně kapacit zásobníků;
- c) dlouhodobé smlouvy o dodávkách plynu uzavřených podniky usazenými a registrovanými na jejich území, a zejména jejich zbývající dobu trvání, na základě informací poskytnutých dotčenými podniky, avšak s výjimkou obchodně citlivých informací, a dále stupeň likvidity trhu s plynem;
- d) regulační rámec k poskytnutí vhodných pobídek pro nové investice do průzkumu, výroby, skladování a přepravy plynu a zkapalněného zemního plynu, s ohledem na článek 22 směrnice 2003/55/ES, pokud je členským státem prováděn.

2. Tyto informace Komise posoudí ve svých zprávách, které vydává podle článku 31 směrnice 2003/55/ES, z hlediska důsledků uvedené směrnice pro Společenství jako celek a z hlediska celkového účinného a bezpečného fungování vnitřního trhu s plynem.

Článek 6

Sledování

1. Komise na základě zpráv uvedených v čl. 5 odst. 1 sleduje

- a) rozsah nových dlouhodobých smluv o dovozu dodávek plynu ze třetích zemí;
- b) existenci odpovídající likvidity dodávek plynu;
- c) objem využitelného plynu a použitelnou kapacitu skladovaného plynu v zásobnících;
- d) úroveň vzájemné propojenosti vnitrostátních plynárenských systémů členských států;
- e) předvídatelnou situaci v oblasti dodávek plynu v souvislosti s vývojem poptávky, nezávislostí v oblasti dodávek a dostupných zdrojů dodávek na úrovni Společenství, pokud jde o vymezené zeměpisné oblasti ve Společenství.

2. Dojde-li Komise k závěru, že dodávky plynu ve Společenství nebudou stačit k uspokojení předvídatelné dlouhodobé poptávky po plynu, může předložit návrhy v souladu se Smlouvou.

3. Do dne 19. května 2008 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě hodnotící zprávu o zkušenostech získaných při uplatňování tohoto článku.

Článek 7

Koordinační skupina pro otázky plynu

1. Zřizuje se Koordinační skupina pro otázky plynu s cílem usnadnit koordinaci opatření v oblasti bezpečnosti dodávek (dále jen „skupina“).
2. Skupina se skládá ze zástupců členských států a reprezentativních subjektů dotčeného průmyslového odvětví a ze zástupců spotřebitelů. Předsedá jí Komise.
3. Skupina přijme svůj jednací řád.

Článek 8

Vnitrostátní nouzová opatření

1. Členské státy s předstihem připraví a případně aktualizují vnitrostátní nouzová opatření a vyrozumí o nich Komisi. Členské státy zveřejní svá vnitrostátní nouzová opatření.
2. Nouzová opatření členských států případně zajistí dostatečnou příležitost pro účastníkům trhu, aby mohli jako první reagovat na stav nouze.
3. S výhradou čl. 4 odst. 1 mohou členské státy upozornit předsedu skupiny na události, které podle jejich názoru nemohou být z důvodu jejich rozsahu a výjimečné povahy uspokojivě zvládnuty pomocí vnitrostátních opatření.

Článek 9

Mechanismus Společenství

1. V případě události, která pravděpodobně povede k vážnému narušení dodávek v průběhu významného období, anebo v případě události, na kterou upozorní členský stát podle čl. 8 odst. 3, svolá Komise na žádost členského státu nebo z vlastního podnětu co nejrychleji skupinu.
2. Skupina posuzuje opatření přijatá na vnitrostátní úrovni s cílem řešit závažné narušení dodávek a případně napomáhá členským státům při jejich koordinaci.
3. Při plnění svých úkolů skupina v plné míře zohlední
 - a) opatření, která byla přijata odvětvím zemního plynu v první reakci na vážné narušení dodávek;
 - b) opatření přijatá členskými státy, například opatření přijatá podle článku 4, včetně souvisejících dvoustranných dohod.
4. Pokud jsou opatření uvedená v odstavci 3 přijatá na vnitrostátní úrovni pro řešení důsledků události uvedené v odstavci 1 nedostatečná, může Komise po konzultaci se skupinou poskytnout členskému státu pokyny, ohledně dalších opatření, aby byla

poskytnuta pomoc těm členským státům, které jsou zvláště dotčeny závažným narušením dodávek.

5. Pokud opatření uvedená v odstavci 4 přijatá na vnitrostátní úrovni nepostačují k řešení důsledků události uvedené v odstavci 1, může Komise předložit Radě návrh, který se týká dalších nezbytných opatření.

6. Veškerá opatření na úrovni Společenství podle tohoto článku musí obsahovat ustanovení, jejichž cílem je zajištění spravedlivé a přiměřené náhrady pro podniky, kterých se přijímaná opatření dotknou.

Článek 10

Sledování provádění

1. Na základě toho, jakým způsobem členské státy uplatňují tuto směrnici, předloží Komise do dne 19. května 2008 zprávu o účinnosti nástrojů použitých v souvislosti s články 3 a 4, o jejich dopadu na vnitřní trh s plynem a o hospodářské soutěži na vnitřním trhu s plynem.
2. Na základě výsledků tohoto sledování může Komise v případě potřeby vydat doporučení nebo předložit návrhy týkající se dalších opatření na posílení bezpečnosti dodávek.

Článek 11

Provedení

Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 19. května 2006. Členské státy sdělí Komisi znění těchto předpisů a srovnávací tabulku mezi ustanoveními těchto předpisů a této směrnicí.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 12

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 13

Tato směrnice je určena členským státům.

V Lucemburku dne 26. dubna 2004.

Za Radu
předseda
J. WALSH

PŘÍLOHA

Demonstrativní výčet nástrojů na posílení bezpečnosti dodávek plynu podle čl. 3 odst. 3 a čl. 4 odst. 3

- využitelný plyn ve skladovacích kapacitách,
 - použitelná kapacita v zásobnících plynu,
 - připravenost potrubní kapacity umožňující odklon dodávek plynu do postižených oblastí,
 - likvidní trhy s obchodovatelným plynem,
 - flexibilita systému,
 - rozvoj přerušitelné poptávky,
 - využívání alternativních záložních paliv v průmyslových a elektrárenských zařízeních,
 - přeshraniční kapacity,
 - spolupráce mezi provozovateli přepravních systémů sousedních členských států na koordinaci odbavování,
 - koordinované činnosti odbavování mezi provozovateli distribučních a přepravních systémů,
 - domácí výroba plynu,
 - flexibilita výroby,
 - flexibilita dovozu,
 - diverzifikace zdrojů dodávek plynu,
 - dlouhodobé smlouvy,
 - investice do infrastruktury pro dovoz plynu prostřednictvím potrubí a terminálů pro zpětné odpařování.
-